

जब तक आपको यह परीक्षण पुस्तिका खोलने को न कहा जाए तब तक न खोलें।

सीरीज़

क्रमांक : 1807930

B

कोड : DFMET-07

2018

विषय : उर्दू

भाग-I : सामान्य अध्ययन : प्रश्न संख्या 1 से 30

भाग-II : उर्दू : प्रश्न संख्या 31 से 150

समय : 2 घण्टे

पूर्णांक : 150

अपना अनुक्रमांक सामने बॉक्स में
लिखें

अंकों में

शब्दों में

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

प्रश्नों के उत्तर के लिए केवल काले बॉल-प्वाइंट पेन का इस्तेमाल करें।

अभ्यर्थी उत्तर देने से पहले सभी अनुदेशों को सावधानीपूर्वक पढ़ लें।

आपको अपने सभी उत्तर केवल उत्तर-पत्रक पर ही देने हैं। परीक्षा के उपरान्त उत्तर-पत्रक की मूल प्रति निरीक्षक को सौंप दें।

महत्वपूर्ण अनुदेश

1. सभी प्रश्नों के उत्तर दें। सभी प्रश्नों के अंक समान हैं।
2. उत्तर-पत्रक पर अभ्यर्थी अपना सही अनुक्रमांक, विषय, परीक्षण पुस्तिका का सही कोड एवं सीरीज़ अंकित करें अन्यथा उत्तर-पत्रक का मूल्यांकन नहीं किया जाएगा और उसकी जिम्मेदारी स्वयं अभ्यर्थी की होगी।
3. इस परीक्षण पुस्तिका में 150 प्रश्न हैं। प्रत्येक प्रश्न के चार (4) वैकल्पिक उत्तर प्रश्न के नीचे दिए गए हैं। इन चारों में से केवल एक ही सही उत्तर है। जिस उत्तर को आप सही या सबसे उचित समझते हैं, उत्तर-पत्रक में उसके अक्षर वाले वृत्त को काले बॉल-प्वाइंट पेन से पूरा काला कर दें।
4. अनुक्रमांक के अलावा परीक्षण पुस्तिका के कवर पेज पर कुछ न लिखें। इसके अलावा परीक्षण पुस्तिका के अंदर और कुछ न लिखें। यदि आप रफ़ कार्य करना चाहते हैं, तो निरीक्षक से वर्किंग शीट माँग लें व इस पर वांछित सूचनाएँ भर लें।
5. परीक्षण पुस्तिका खोलने के तुरंत बाद जाँच करके देख लें कि परीक्षण पुस्तिका के सभी पेज भली-भाँति छपे हुए हैं। यदि परीक्षण पुस्तिका में कोई कमी हो, तो निरीक्षक को दिखाकर उसी सीरीज़ व कोड की दूसरी पुस्तिका प्राप्त कर लें।
6. गलत उत्तरों के लिए दण्ड :
उत्तर-पत्रक में उम्मीदवार द्वारा दिए गए गलत उत्तरों के लिए दण्ड दिया जाएगा।
 - (i) प्रत्येक प्रश्न के लिए चार वैकल्पिक उत्तर हैं। उम्मीदवार द्वारा प्रत्येक प्रश्न के लिए दिए गए एक गलत उत्तर के लिए प्रश्न हेतु नियत किए गए अंकों का एक-तिहाई दण्ड के रूप में काटा जाएगा।
 - (ii) यदि कोई उम्मीदवार एक से अधिक उत्तर देता है, तो इसे गलत उत्तर माना जाएगा, यद्यपि दिए गए उत्तरों में से एक उत्तर सही होता है, फिर भी उस प्रश्न के लिए उपर्युक्तानुसार ही उसी तरह का दण्ड दिया जाएगा।
 - (iii) यदि उम्मीदवार द्वारा कोई प्रश्न हल नहीं किया जाता है अर्थात् उम्मीदवार द्वारा उत्तर नहीं दिया जाता है, तो उस प्रश्न के लिए कोई दण्ड नहीं दिया जाएगा।

जब तक आपको यह परीक्षण पुस्तिका खोलने को न कहा जाए तब तक न खोलें।

Note : English version of the instructions is printed on the back cover of this Booklet.

SEAL

PART-I : COMPULSORY / भाग-I : अनिवार्य

GENERAL STUDIES / सामान्य अध्ययन

1. Which of the following diseases **cannot** be cured by antibiotics?

- (a) Tuberculosis
- (b) Tetanus
- (c) Measles
- (d) Cholera

2. Which of the following pairs is **not** correctly matched?

- (a) Computer : Charles Babbage
- (b) Radio : Karl Benz
- (c) Barometer : E. Torricelli
- (d) Dynamo : Michael Faraday

3. The communication satellites are invariably

- (a) revolving at their own speed
- (b) stationary
- (c) geostationary
- (d) changing their track and speed

4. For which substance among the following, conductivity increases with temperature?

- (a) Copper
- (b) Germanium
- (c) Silver
- (d) Iron

5. The area of a regular hexagon of side $2\sqrt{3}$ cm is

- (a) $12\sqrt{3}$ cm²
- (b) $18\sqrt{2}$ cm²
- (c) 18 cm²
- (d) $18\sqrt{3}$ cm²

1. निम्नलिखित में से किस रोग का प्रतिजैविक द्वारा निदान नहीं किया जा सकता?

- (a) क्षयरोग
- (b) टेटनस
- (c) खसरा
- (d) हैजा

2. निम्नलिखित युग्मों में से कौन-सा सही सुमेलित नहीं है?

- (a) कम्प्यूटर : चार्ल्स बैबेज
- (b) रेडियो : कार्ल बेंज
- (c) बैरोमीटर : ई० टॉरीसेली
- (d) डायनामो : माइकल फैराडे

3. संचार उपग्रह सदैव

- (a) अपनी चाल से ही भ्रमण करते रहते हैं
- (b) स्थिर रहते हैं
- (c) भू-स्थिर रहते हैं
- (d) अपना पथ एवं चाल बदलते रहते हैं

4. निम्नलिखित पदार्थों में से किसकी चालकता तापक्रम के साथ बढ़ती है?

- (a) ताँबा
- (b) जर्मेनियम
- (c) चाँदी
- (d) लोहा

5. $2\sqrt{3}$ cm भुजा वाले समषड्भुज का क्षेत्रफल होगा

- (a) $12\sqrt{3}$ cm²
- (b) $18\sqrt{2}$ cm²
- (c) 18 cm²
- (d) $18\sqrt{3}$ cm²

6. If $2x + \frac{2}{x} = 3$, then the value of

$$x^3 + \frac{1}{x^3} + 2 \text{ is}$$

(a) $\frac{3}{8}$

(b) $\frac{19}{8}$

(c) $\frac{21}{8}$

(d) $\frac{7}{8}$

7. If one of the roots of the quadratic equation $2x^2 + px + 4 = 0$ is 2, then the other root is

(a) -2

(b) -1

(c) +1

(d) +2

8. In which State was the military exercise 'Vijay Prahar' held in May 2018?

(a) Maharashtra

(b) Gujarat

(c) Rajasthan

(d) Madhya Pradesh

9. Who has won the Women Singles Title of Badminton in Commonwealth Games, 2018?

(a) Saina Nehwal

(b) P. V. Sindhu

(c) K. Gilmour

(d) Michelle Li

10. In the World Press Freedom Index, 2018, India is placed at

(a) 135th

(b) 136th

(c) 138th

(d) 137th

6. यदि $2x + \frac{2}{x} = 3$ हो, तो $x^3 + \frac{1}{x^3} + 2$ का मान है

(a) $\frac{3}{8}$

(b) $\frac{19}{8}$

(c) $\frac{21}{8}$

(d) $\frac{7}{8}$

7. यदि द्विघाती समीकरण $2x^2 + px + 4 = 0$ का एक मूल 2 है, तो इसका दूसरा मूल है

(a) -2

(b) -1

(c) +1

(d) +2

8. मई 2018 में किस राज्य में सैन्य अभ्यास 'विजय प्रहार' सम्पन्न हुआ?

(a) महाराष्ट्र

(b) गुजरात

(c) राजस्थान

(d) मध्य प्रदेश

9. राष्ट्रमंडल खेल, 2018 में बैडमिन्टन का महिला एकल खिताब किसने जीता है?

(a) साइना नेहवाल

(b) पी० वी० सिन्धू

(c) के० गिलमौर

(d) मिशेल ली

10. विश्व प्रेस स्वतंत्रता सूचकांक, 2018 में भारत का स्थान है

(a) 135वाँ

(b) 136वाँ

(c) 138वाँ

(d) 137वाँ

11. In which of the following texts, it is stated that those who could not speak Sanskrit language correctly were called 'Mlecchas'?

(a) Shvetashvatara Upanishad

(b) Gopatha Brahmana

(c) Brihadaranyaka Upanishad

(d) Shatapatha Brahmana

12. Match List-I with List-II and select the correct answer using the codes given below the Lists :

List-I
(King)

List-II
(Spouse)

A. Chandragupta I	1. Dutta Devi
B. Samudragupta	2. Kubera naga
C. Chandragupta II	3. Kumara Devi
D. Kumaragupta I	4. Ananta Devi

Codes :

(a) A B C D
2 3 4 1

(b) A B C D
3 2 4 1

(c) A B C D
3 1 2 4

(d) A B C D
4 3 1 2

11. निम्नलिखित में से किस ग्रंथ में कहा गया है कि वे जो संस्कृत भाषा शुद्ध नहीं बोल सकते थे उन्हें 'म्लेच्छ' कहा जाता था?

(a) श्वेताश्वतर उपनिषद्

(b) गोपथ ब्राह्मण

(c) बृहदारण्यक उपनिषद्

(d) शतपथ ब्राह्मण

12. सूची-I को सूची-II से सुमेलित कीजिए तथा सूचियों के नीचे दिए गए कूट का प्रयोग कर सही उत्तर चुनिए :

सूची-I
(राजा)

सूची-II
(पत्नी)

A. चन्द्रगुप्त प्रथम	1. दत्ता देवी
B. समुद्रगुप्त	2. कुबेरनागा
C. चन्द्रगुप्त द्वितीय	3. कुमार देवी
D. कुमारगुप्त प्रथम	4. अनन्त देवी

कूट :

(a) A B C D
2 3 4 1

(b) A B C D
3 2 4 1

(c) A B C D
3 1 2 4

(d) A B C D
4 3 1 2

13. With reference to the book *Arthashastra*, which of the following statements is/are correct?

1. It is the oldest masterpiece on Indian State Policy.
2. There is no description of Mauryan empire and administration in this book.

Select the correct answer using the codes given below.

Codes :

- (a) 1 only
- (b) 2 only
- (c) Both 1 and 2
- (d) Neither 1 nor 2

14. Who among the following addressed Delhi as one of the greatest cities in the world?

- (a) Ibn Batuta
- (b) Alberuni
- (c) Farishta
- (d) Abul Fazl

15. Who is known as the Father of India's Local Self-Government?

- (a) Lord Lytton
- (b) Lord Ripon
- (c) Lord Curzon
- (d) Lord Dalhousie

16. At least how many days are required to give the prior notice for the impeachment of the President of India?

- (a) 7 days
- (b) 14 days
- (c) 21 days
- (d) 30 days

13. अर्थशास्त्र पुस्तक के संदर्भ में निम्नलिखित में से कौन-सा/से कथन सही है/हैं?

1. यह भारतीय राजशासन के संबंध में उपलब्ध प्राचीनतम उत्कृष्ट रचना है।
2. इस पुस्तक में मौर्य साम्राज्य तथा शासनतंत्र का कोई उल्लेख नहीं मिलता।

नीचे दिए गए कूट का प्रयोग कर सही उत्तर चुनिए।

कूट :

- (a) केवल 1
- (b) केवल 2
- (c) 1 और 2 दोनों
- (d) न तो 1 और न ही 2

14. इनमें से किसने दिल्ली को विश्व के उत्कृष्टतम शहरों में से एक के रूप में बताया?

- (a) इब्न बतूता
- (b) अलबेरूनी
- (c) फरिश्ता
- (d) अबुल फजल

15. भारत में स्थानीय स्वायत्त शासन का जनक किसे कहा जाता है?

- (a) लॉर्ड लिटन
- (b) लॉर्ड रिपन
- (c) लॉर्ड कर्जन
- (d) लॉर्ड डलहौजी

16. भारत के राष्ट्रपति पर महाभियोग चलाने के लिए कम-से-कम कितने दिन की पूर्व सूचना आवश्यक है?

- (a) 7 दिन
- (b) 14 दिन
- (c) 21 दिन
- (d) 30 दिन

17. Who administers the oath of office and secrecy to the Governor of a State in India?

- (a) The President of India
- (b) The Vice President of India
- (c) The Chief Justice of the High Court of the State
- (d) The Speaker of the Legislative Assembly of the State

18. Which Part of our Constitution envisages a three-tier system of Panchayati Raj?

- (a) Part IX
- (b) Part X
- (c) Part XI
- (d) Part XII

19. Which of the following States has **no** oil refinery?

- (a) Gujarat
- (b) Kerala
- (c) Chhattisgarh
- (d) West Bengal

20. Which of the following rivers does **not** flow in Australia?

- (a) Hunter River
- (b) Flinders River
- (c) Orange River
- (d) Gilbert River

21. Which of the following States recorded decrease in its population in 2011 Census?

- (a) Kerala
- (b) Sikkim
- (c) Nagaland
- (d) Manipur

17. भारत में किसी राज्य के राज्यपाल को पद और गोपनीयता की शपथ कौन दिलवाता है?

- (a) भारत का राष्ट्रपति
- (b) भारत का उपराष्ट्रपति
- (c) राज्य के उच्च न्यायालय का मुख्य न्यायाधीश
- (d) राज्य की विधान सभा का अध्यक्ष

18. हमारे संविधान के किस भाग में पंचायती राज के तीन सोपानों की व्यवस्था का विवेचन किया गया?

- (a) भाग IX
- (b) भाग X
- (c) भाग XI
- (d) भाग XII

19. निम्नलिखित में से किस राज्य में तेल शोधनशाला नहीं है?

- (a) गुजरात
- (b) केरल
- (c) छत्तीसगढ़
- (d) पश्चिम बंगाल

20. निम्नलिखित में से कौन-सी नदी ऑस्ट्रेलिया में नहीं बहती है?

- (a) हंटर रिवर
- (b) फ्लिन्डर्स रिवर
- (c) ऑरेन्ज रिवर
- (d) गिल्बर्ट रिवर

21. निम्नलिखित में से किस राज्य में 2011 की जनगणना में जनसंख्या का हास अभिलिखित हुआ है?

- (a) केरल
- (b) सिक्किम
- (c) नागालैण्ड
- (d) मणिपुर

22. Which of the following is the most effective measure of population control according to Malthus?

- (a) War
- (b) Disaster
- (c) Birth control
- (d) Social evils

23. Which of the following is **not** a biome?

- (a) Desert
- (b) Grassland
- (c) Ecosystem
- (d) Tundra

24. Dudhwa National Park is situated in which of the following States?

- (a) Assam
- (b) Uttarakhand
- (c) Rajasthan
- (d) Uttar Pradesh

25. According to the Fourth Round of National Family Health Survey, the current TFR (Total Fertility Rate—children per woman) is

- (a) 2.2
- (b) 3.2
- (c) 4.2
- (d) 4.5

22. माल्थस के अनुसार निम्नलिखित में से कौन-सा उपाय जनसंख्या-नियंत्रण में सर्वाधिक प्रभावी है?

- (a) युद्ध
- (b) आपदा
- (c) जन्म-नियंत्रण
- (d) सामाजिक बुराइयाँ

23. निम्नलिखित में से कौन-सा एक जीवोम नहीं है?

- (a) रेगिस्तान
- (b) घास का स्थल
- (c) पारिस्थितिक तंत्र
- (d) टुण्ड्रा

24. दुधवा नैशनल पार्क निम्नलिखित में से किस राज्य में स्थित है?

- (a) असम
- (b) उत्तराखण्ड
- (c) राजस्थान
- (d) उत्तर प्रदेश

25. राष्ट्रीय परिवार स्वास्थ्य सर्वेक्षण के चतुर्थ चक्र के अनुसार, वर्तमान में टी० एफ० आर० (कुल प्रजनन दर — बच्चे प्रति महिला) है

- (a) 2.2
- (b) 3.2
- (c) 4.2
- (d) 4.5

26. Which of the following census years is known as the 'Year of Great Divide' in India?

- (a) 1911
- (b) 1921
- (c) 1951
- (d) 1991

27. SRI method is related to

- (a) wheat
- (b) cotton
- (c) mustard
- (d) paddy

28. Which of the following pairs is **not** correctly matched?

<i>Crop</i>	<i>Insect-pest</i>
(a) Groundnut	: Pod borer
(b) Gram	: Pod borer
(c) Paddy	: Banka
(d) Maize	: Stem borer

29. The rotation intensity of Maize-Potato-Mung bean is

- (a) 100%
- (b) 200%
- (c) 250%
- (d) 300%

30. Which of the following pairs is **not** correctly matched?

<i>Crop</i>	<i>Variety</i>
(a) Groundnut	: Kaushal
(b) Mustard	: Vardan
(c) Linseed	: Chamatkar
(d) Gram	: Udai

26. निम्नलिखित जनगणना वर्षों में से किसे भारत में 'महाविभाजन का वर्ष' के रूप में जाना जाता है?

- (a) 1911
- (b) 1921
- (c) 1951
- (d) 1991

27. एस० आर० आइ० विधि संबंधित है

- (a) गेहूँ से
- (b) कपास से
- (c) सरसों से
- (d) धान से

28. निम्नलिखित में से कौन-सा युग्म सही सुमेलित नहीं है?

<i>फसल</i>	<i>कीट</i>
(a) मूँगफली	: फली छेदक
(b) चना	: फली छेदक
(c) धान	: बंका
(d) मक्का	: तना छेदक

29. मक्का-आलू-मूँग के फसल-चक्र की सघनता है

- (a) 100%
- (b) 200%
- (c) 250%
- (d) 300%

30. निम्नलिखित में से कौन-सा युग्म सही सुमेलित नहीं है?

<i>फसल</i>	<i>प्रजाति</i>
(a) मूँगफली	: कौशल
(b) सरसों	: वरदान
(c) अलसी	: चमत्कार
(d) चना	: उदय

حصہ-II : اردو / PART-II : URDU

- 31- ”ذوقِ ادب اور شعور“ کس ناقد کی کتاب ہے؟ 35- عصمت چغتائی کا پہلا ناول کون سا ہے؟
- (a) احتشام حسین (a) تیرہوی لکیر
(b) آل احمد سرور (b) ضدی
(c) مجنوں گورکھپوری (c) دل کی دنیا
(d) محمد حسن (d) معصومہ
- 32- رجب علی بیگ سرور نے ”فسانہ عجائب“ کس شہر میں رہتے ہوئے تصنیف کی؟ 36- ”نوطرز مرصع“ کیا ہے؟
- (a) میرٹھ (a) علم بیان پر مبنی ایک مختصر کتاب
(b) دہلی (b) ٹیٹھ ہندی میں لکھی داستان
(c) لکھنؤ (c) طبع زاد طویل داستان
(d) کانپور (d) فارسی سے اردو کی مرصع زبان میں منتقل کی ہوئی کتاب
- 33- ”موازنہ انیس و دبیر“ کے مصنف کون ہیں؟ 37- ”آفتابِ محبت“ کس مشہور ڈرامہ نگار کے اول زمانے کی تصنیف ہے؟
- (a) حالی (a) پنڈت وتر تریہ کیفی
(b) شبلی (b) آغا حشر کاشمیری
(c) سرسید (c) برزگلا میندری
(d) نذیر احمد (d) امانت لکھنوی
- 34- کون سا ناول ہندوستان کی ڈھائی ہزار سالہ تاریخ پر مبنی ہے؟ 38- ”اعجازِ سخن“ کس کا تذکرہ ہے؟
- (a) خدا کی بستی (a) میر تقی میر
(b) لہو کے پھول (b) شیر علی خاں سرخوش
(c) آگ کا دریا (c) گردیزی
(d) اداس نسلیں (d) مصحفی

39۔ محمد حسین آزاد کا انتقال کب ہوا تھا؟

(a) 1910

(b) 1912

(c) 1914

(d) 1916

40۔ اردو نظم کا موجد کون ہے؟

(a) حضرت اشرف جہانگیر سمنانی

(b) حضرت امیر خسرو

(c) کبیر داس

(d) ولی گجراتی

41۔ نہ ابتدا کی خبر نہ انتہا معلوم

رہا یہ وہم کہ ہم ہیں سو وہ بھی کیا معلوم!

یہ کس کا شعر ہے؟

(a) فانی

(b) حسرت

(c) جگر

(d) اصغر

42۔ میر تقی میر کا سال پیدائش کیا ہے؟

(a) 1825

(b) 1725

(c) 1625

(d) 1325

43۔ ”سکھ سہیلا“ کس کی نظم ہے؟

(a) قلی قطب شاہ

(b) ملا وجہی

(c) غواصی

(d) شاہ برہان الدین خانم

44۔ ”گورستان شاہی“ کس کی نظم ہے؟

(a) اقبال

(b) فیض

(c) جاں نثار اختر

(d) جوش

45۔ درج ذیل میں سے کون دہلی میں پیدا ہوئے؟

(a) غالب

(b) میر

(c) نظیر اکبر آبادی

(d) انیس

46۔ اردو غزل کے اولین نقوش ہمیں کس کی شاعری

میں ملتے ہیں؟

(a) محمد قلی قطب شاہ

(b) عبداللہ قطب شاہ

(c) سراج اورنگ آبادی

(d) امیر خسرو

47۔ شاعر بے دماغ کسے کہا جاتا ہے؟

(a) سودا

(b) میر

(c) درد

(d) غالب

48۔ ”کلیات میر“ میں دوا دین کی کل تعداد کتنی ہے؟

(a) چار

(b) پانچ

(c) چھ

(d) سات

49۔ ”جگ میں آکر ادھر ادھر دیکھا“

درج ذیل مصرعوں کی مدد سے صحیح مطلع مکمل کیجئے۔

(a) جس طرف تو نے آنکھ بھر دیکھا

(b) ہم نے سو سو طرح سے مر دیکھا

(c) آپ سے ہو سکا سو کر دیکھا

(d) تو ہی آیا نظر جدھر دیکھا

50۔ انجمن ترقی پسند کی پہلی کل ہند کانفرنس کس سنہ

میں ہوئی تھی؟

(a) 1935

(b) 1936

(c) 1937

(d) 1938

51۔ ”ہماری اردو زبان برج بھاشا سے نکلی ہے۔“

یہ قول کس کا ہے؟

(a) شوکت سبزواری

(b) محمد حسین آزاد

(c) شبلی

(d) حالی

52۔ علی گڑھ تحریک کا بانی کون ہے؟

(a) سرسید احمد خاں

(b) مولوی ذکاء اللہ

(c) مولانا حالی

(d) شبلی نعمانی

53۔ ’خدائے سخن‘ کس شاعر کو کہا جاتا ہے؟

(a) ولی

(b) میر تقی میر

(c) سودا

(d) غالب

54۔ ذیل میں سے کون سی نظم اقبال کی نہیں ہے؟

(a) تصویر درد

(b) لالہ صحرا

(c) بیم و رجا

(d) والدہ مرحومہ کی یاد میں

55۔ مصائب اور تھے پر دل کا جانا

عجب اک سانحہ سا ہو گیا ہے

درج بالا شعر کس کا ہے؟

(a) درد

(b) میر

(c) غالب

(d) آتش

56۔ پنچہ ادھر چمکتا تھا اور آفتاب ادھر

اُس کی ضیا تھی خاک پہ، ضو اس کی عرش پر

اس شعر میں کون سی صفت باندھی گئی ہے؟

(a) استعارہ

(b) کنایہ

(c) لف و نشر مرتب

(d) لف و نشر غیر مرتب

57۔ خواجہ کی تانیٹ کیا ہے؟

(a) خاتون

(b) باندی

(c) عورت

(d) داروغہ

58۔ دفینہ کی جمع کیا ہے؟

(a) ادفنہ

(b) دفائن

(c) دفنہ

(d) ان میں سے کوئی نہیں

59۔ اسم نکرہ کی کتنی قسمیں ہیں؟

(a) چار

(b) پانچ

(c) چھ

(d) سات

60۔ جو آکے نہ جائے وہ بڑھاپا دیکھا

جو جا کے نہ آئے وہ جوانی دیکھی

مذکورہ بالا شعر میں کون سی صفت استعمال کی گئی ہے؟

(a) صفت تناسب

(b) صفت مشکلات

(c) ایہام

(d) صفت تضاد

61۔ بلاغت کے کیا معنی ہیں؟

(a) سادہ بات کرنا

(b) گہری بات کرنا

(c) دور از کار بات کرنا

(d) حسب موقع بات کرنا

65۔ ترقی پسند تحریک کی بنیاد کب اور کہاں پڑی؟

- (a) 1935ء لندن میں
- (b) 1947ء ہندوستان میں
- (c) 1930ء روس میں
- (d) 1925ء امریکہ میں

66۔ اردو کس زبان کا لفظ ہے؟

- (a) عربی
- (b) فارسی
- (c) ہندی
- (d) ترکی

67۔ ”اردو کا ابتدائی زمانہ“ کس کی تصنیف ہے؟

- (a) مسعود حسین خاں
- (b) مسعود حسین رضوی
- (c) شمس الرحمن فاروقی
- (d) نصیر الدین ہاشمی

68۔ اردو کس خاندان کی زبان ہے؟

- (a) دراوڑی
- (b) آریائی
- (c) ہند-آریائی
- (d) سامی

62۔ غزل کے لغوی معنی ہیں

- (a) عورتوں سے باتیں کرنا
- (b) عورتوں کی باتیں نہ کرنا
- (c) عورتوں کے ذکر سے پہلو تہی کرنا
- (d) عورتوں کے حقوق پر گفتگو کرنا

63۔ ”ہندوستان میں 179 زبانیں اور 524 بولیاں

پائی جاتی ہیں۔“

یہ کس کا قول ہے؟

- (a) شوکت سبزواری
- (b) گریرین

(c) محمد حسین آزاد

(d) مولانا حالی

64۔ ”اردو پنجاب میں پیدا ہوئی۔“

یہ کس کا قول ہے؟

(a) مسعود حسین خاں

(b) محی الدین قادری

(c) گیان چند جین

(d) محمود شیرانی

69۔ ”جدید اردو کا معیاری لہجہ برج بھاشا کا تتبع 72۔ ”لندن میں ترقی پسند تحریک“ کی بنیاد کن کرتا ہے؟

یہ کس کا قول ہے؟

(a) سجاد ظہیر ، رضیہ سجاد ظہیر ، ملک راج آنند ،

(a) گیان چند جین

جیوتی گھوش اور فیض احمد فیض

(b) مسعود حسین خاں

(b) سجاد ظہیر ، ملک راج آنند ، ڈاکٹر جیوتی

(c) احتشام حسین

گھوش ، پرمود سین گپتا اور ڈاکٹر دین محمد

(d) گوپی چند نارنگ

تاثیر

70۔ ”ہند-آریائی اور ہندی“ کس کی کتاب ہے؟

(a) مرزا خلیل بیگ

(c) سجاد ظہیر ، ملک راج آنند ، ڈاکٹر دین محمد

تاثیر ، رضیہ فصیح احمد اور فیض احمد فیض

(b) گراہم بلی

(d) سجاد ظہیر ، ملک راج آنند ، احمد علی ، ڈاکٹر

(c) سنیتی کمار چٹرجی

جیوتی گھوش اور پرمود سین گپتا

(d) گرین

73۔ مسعود حسین خاں نے کس علاقے کو ’اردو کا

گہوارہ‘ قرار دیا ہے؟

71۔ ان میں سے کس کو ”ہندوستانی لسانیات کا امام“

کہا جاتا ہے؟

(a) نواح دہلی

(a) سنیتی کمار چٹرجی

(b) سندھ

(b) مسعود حسین خاں

(c) پنجاب

(c) گیان چند جین

(d) دکن

(d) سہیل بخاری

74۔ ” اردو میں ترقی پسند ادبی تحریک “ کس کی 77۔ دکنی ادب کی ابتدا کس نے کی ہے؟

تصنیف ہے؟

(a) امیر خسرو

(b) قلی قطب شاہ

(c) خواجہ بندہ نواز گیسو دراز

(d) ولی دکنی

(a) عزیز احمد

(b) علی سردار جعفری

(c) خلیل الرحمن جعفری

(d) رام لعل

75۔ ترقی پسندوں کی کلکتہ کانفرنس کی صدارت کس نے 78۔ ” دلی کا دبستان شاعری “ کس کی کتاب ہے؟

کی تھی؟

(a) نور الحسن ہاشمی

(b) حنیف نقوی

(c) نور الحسن نقوی

(d) ابواللیث صدیقی

(a) پریم چند

(b) جواہر لال نہرو

(c) ملک راج آنند

(d) ان میں سے کسی نے نہیں

79۔ کس شاعر کا تعلق دبستان لکھنؤ سے نہیں ہے؟

(a) انشاء

(b) رنگین

(c) ناجی

(d) خلیق

76۔ ن۔م۔راشد کا تعلق کس ادبی حلقہ سے تھا؟

(a) وہابی تحریک

(b) حلقہ ارباب ذوق

(c) علی گڑھ تحریک

(d) احمدیہ تحریک

80۔ جہاں سے دیکھئے اک شعر شور انگیز نکلے ہے

قیامت کا سا ہنگامہ ہے ہر جا میرے دیواں میں

یہ شعر کس کا ہے؟

(a) جرأت

(b) سوز

(c) درد

(d) میر

81۔ میر غلام حسن حسن کے والد کا کیا نام تھا؟

(a) میر انیس

(b) میر ضمیر

(c) میر ضاحک

(d) ہاشم

82۔ ابتدائی دور میں میر انیس کا تخلص کیا تھا؟

(a) امی

(b) معانی

(c) حزیں

(d) ماتمی

83۔ میر انیس نے لکھنؤ سے باہر کس شہر میں مرثیہ

پڑھا تھا؟

(a) کلکتہ

(b) حیدر آباد

(c) عظیم آباد

(d) دہلی

84۔ مثنوی ”سحرالبیان“ کے علاوہ میر حسن کی دوسری

مثنوی کا نام کیا ہے؟

(a) گلزارِ ارم

(b) ارم خانہ

(c) پھول بن

(d) علی نامہ

85۔ ”اردو مثنوی شمالی ہند میں“ کس کی تصنیف ہے؟

(a) کلیم الدین احمد

(b) گیان چند جین

(c) گوپی چند نارنگ

(d) حکم چند نیر

86۔ مندرجہ ذیل میں کون سا المیہ مثنوی ہے؟

(a) سحرالبیان

(b) گلزارِ نسیم

(c) زہرِ عشق

(d) اس میں سے کوئی نہیں

87۔ ذیل میں سے کون سا کردار مثنوی ”سحرالبیان“

سے متعلق ہے؟

(a) تاج الملوک

(b) نجم النساء

(c) دلبر

(d) محمودہ

88۔ ختم اس پہ ہوئی سخن پرستی

کرتا ہے زباں کی پیش دستی

اس شعر کا موضوع کیا ہے؟

(a) حمد

(b) نعت

(c) تعلیٰ شاعر

(d) قلم کی برتری زبان پر

89۔ کس شاعر کی فطرت بنیادی طور پر انقلابی ہے اور

بغاوت سے اس کا خمیر اٹھا ہے؟

(a) مجاز لکھنوی

(b) جگر مراد آبادی

(c) شاد عظیم آبادی

(d) اختر انصاری

90۔ ”میر تقی میر کی غزلیت، درد کا تصوف، غالب

کا فلسفہ شاعری کی جان ہیں۔“

یہ کس کا قول ہے؟

(a) محمد حسین آزاد

(b) مولانا شبلی

(c) مولانا حالی

(d) امداد امام اثر

91۔ کس غزل گو کو تاریخ گوئی میں بڑا کمال حاصل

تھا؟

(a) مومن خاں مومن

(b) مرزا محمد رفیع سودا

(c) مرزا اسد اللہ خاں غالب

(d) حسرت موہانی

92۔ مندرجہ ذیل میں سے کس کا شمار ایہام گوئی میں 95۔ ”گلِ نغمہ“ کس کا شعری مجموعہ ہے؟

ہوتا ہے؟

(a) فیض احمد فیض

(b) ن۔ م۔ راشد

(c) فراق گورکھپوری

(d) محروح سلطان پوری

(a) اشرف گجراتی

(b) شاہ مبارک آبرو

(c) ولی دکنی

(d) نواب صدرالدین محمد خاں فائز

96۔ اکبر الہ آبادی کی نظم ”مستقبل“ کا موضوع

کیا ہے؟

(a) مشرقی تہذیب کا زوال

(b) مغربی تہذیب کا زوال

(c) تعلیم کا زوال

(d) سیاست کا زوال

93۔ ”زنداں نامہ“ کیا ہے؟

(a) شعری مجموعہ

(b) افسانوی مجموعہ

(c) ناول

(d) خاکوں کا مجموعہ

97۔ اردو کے ان دو مشہور شاعروں کے نام بتائیے جن

پر علامہ اقبال نے نظم لکھی ہے؟

(a) رومی ، فردوسی

(b) غالب ، ذوق

(c) داغ ، غالب

(d) درد ، داغ

94۔ مرزا غالب کس صدی کے شاعر تھے؟

(a) ۱۶ ویں

(b) ۱۷ ویں

(c) ۱۸ ویں

(d) ۱۹ ویں

98۔ مندرجہ ذیل میں سے میر کا معاصر کون نہیں ہے؟ 101۔ اقبال کی نظم ”ہمالہ“ سب سے پہلے کس رسالہ

میں شائع ہوئی؟

(a) مصحفی

(b) غالب

(c) یقین

(d) تاباں

(a) نیرنگ خیال

(b) مخزن

(c) ساقی

(d) ارتقاء

99۔ فیض کے مجموعوں کی صحیح زمانی ترتیب کیا ہے؟

(a) دست صبا ، زنداں نامہ ، دست تہہ سنگ ،

سروادی سینا

(b) دست تہہ سنگ ، زنداں نامہ ، دست صبا ،

سروادی سینا

(c) زنداں نامہ ، دست صبا ، سروادی سینا ،

دست تہہ سنگ

(d) سروادی سینا ، دست تہہ سنگ ، زنداں نامہ ،

دست صبا

102۔ ذیل میں سے مثنوی گو شعراء اور مثنوی کے ناموں

میں کون سی ترتیب غلط ہے؟

(a) میر حسن — سحرالبیان

(b) اقبال — ساقی نامہ

(c) جمیل مظہری — رقص حیات

(d) حفیظ جالندھری — شاہنامہ اسلام

100۔ ان میں سے کون سا مجموعہ جگر مراد آبادی کا 103۔ ”سب رس“ کا سنہ تصنیف کیا ہے؟

نہیں ہے؟

(a) آتش گل

(b) داغ جگر

(c) شعلہ طور

(d) سرود زندگی

(a) 1535

(b) 1635

(c) 1435

(d) 1235

104- کس کتاب میں تصوف کے پرمعنی اور عمیق ذیل میں سے کون صنف غزل کا مخالف نہیں ہے؟

(a) جوش ملیح آبادی

(b) عظمت اللہ خاں

(c) کلیم الدین احمد

(d) رشید احمد صدیقی

108- شعرا لعم جلد چہارم کا تعلق کس سے ہے؟

(a) تنقید

(b) سوانح

(c) انشائیہ

(d) قصیدہ

109- اردو لٹریچر کے عناصر خمسہ کہے جانے والے

مصنفین ہیں

(a) سرسید احمد خاں ، محمد حسین آزاد ، شبلی نعمانی ،

مولانا حالی اور وقار الملک

(b) سرسید ، آزاد ، مولانا حالی ، محسن الملک اور

مولانا شبلی نعمانی

(c) سرسید ، پروفیسر آزاد ، نذیر احمد ، حالی اور شبلی

(d) سرسید ، محسن الملک ، آزاد ، حالی اور شبلی

104- کس کتاب میں تصوف کے پرمعنی اور عمیق خیالات ، تمثیلوں اور علامات کی صورت میں پیش کئے گئے ہیں؟

(a) کربل کتھا

(b) نو طرز مرصع

(c) معراج العاسقین

(d) سب رس

105- جان عالم اور ماہ طلعت کس داستان کے کردار ہیں؟

(a) باغ و بہار

(b) آرائش محفل

(c) فسانہ عجائب

(d) فسانہ آزاد

106- ”برگ نے“ کس کے مجموعہ کلام کا نام ہے؟

(a) شمس الرحمان فاروقی

(b) ناصر کاظمی

(c) میراجی

(d) ڈاکٹر محمد حسن

110۔ ”وہ تلواریں کی آبداری نشتروں میں بھر دیتے“ 113۔ ”نظر اور نظریے“ کس کی کتاب ہے؟
ہیں“

مولانا محمد حسین آزاد نے یہ تبصرہ کس کی شاعری
کے تعلق سے کیا ہے؟

- (a) احتشام حسین
- (b) محمد حسن
- (c) آل احمد سرور
- (d) کلیم الدین احمد

- (a) میر
- (b) سودا
- (c) میر حسن
- (d) درد

114۔ اردو میں تقابلی تنقید کی باضابطہ طور پر ابتدا کرنے
والے ناقد کون ہیں؟

- (a) مولانا الطاف حسین حالی
- (b) مولانا شبلی نعمانی
- (c) امداد امام اثر
- (d) پروفیسر احتشام حسین

111۔ ”اگر کوئی اٹھارہویں صدی کے زوال آمادہ سماج کو
شاعرانہ روپ میں اس کی ساری پُردرد گہرائیوں
کے ساتھ دیکھنا چاہے تو... اسے میر کے کلام میں
صاف طور پر دکھائی پڑے گا۔“

یہ کس ناقد کا محاسبہ ہے؟

- (a) جمیل جالبی
- (b) احتشام حسین
- (c) کلیم الدین احمد
- (d) آل احمد سرور

115۔ غالب کی پہلی سوانح عمری کس نے لکھی؟

- (a) غالب نامہ—غلام رسول میر
- (b) ذکر غالب—مالک رام
- (c) یادگار غالب—حالی
- (d) مرزا غالب—شالیا پری گارنا

112۔ ”ہماری شاعری“ کا مصنف کون ہے؟

- (a) مسعود حسن رضوی
- (b) مولانا حالی
- (c) علامہ شبلی
- (d) آل احمد سرور

116- 'خواجہ سرا کا فور' کس ڈرامہ کا کردار ہے؟

(a) انارکلی

(b) آگرہ بازار

(c) خانہ جنگی

(d) ان میں سے کوئی نہیں

117- بنایا ہے کسی استاد کا وہ

نمونہ ہے جہاں آباد کا وہ

یہ شعر میر حسن نے کس شہر کے تعلق سے کہا ہے؟

(a) فیض آباد

(b) جہاں آباد

(c) لکھنؤ

(d) ان میں سے کوئی نہیں

118- "سر سید اور ان کے نامور رفقاء" کس کی تصنیف

ہے؟

(a) الطاف حسین حالی

(b) سید عبداللہ

(c) سید سلیمان ندوی

(d) شبلی نعمانی

119- "واردات" کیا ہے؟

(a) سیاسی واقعات و حادثات کے بیان پر مبنی

کتاب

(b) کسی شاعر کے ذاتی جذبات و تجربات کی

عکاس

(c) تصوف کے مسائل پر مبنی قدیم دستاویز

(d) کہانیوں کا مجموعہ

120- 'سنت رام' بیدی کی کس کہانی کا کردار ہے؟

(a) اپنے دکھ مجھے دے دو

(b) صرف ایک سگریٹ

(c) لاجوتی

(d) بھولا

121- کس ترقی پسند شاعر نے نظم اور غزل دونوں

اصناف میں یکساں اعتبار حاصل کیا؟

(a) کیفی اعظمی

(b) مجروح سلطان پوری

(c) فیض احمد فیض

(d) علی سردار جعفری

122۔ درج ذیل شعراء میں سے کس شاعر کو 'سعدی ہند' 125۔ ”بکٹ کہانی“ کس کی تصنیف ہے؟

کہلانے کا مرتبہ حاصل ہے؟

(a) مولانا حالی

(a) مولانا حالی

(b) افضل پانی پتی

(b) اکبر الہ آبادی

(c) دیا شکر نسیم

(c) امجد حیدر آبادی

(d) ابن نشاطی

(d) جوش ملیح آبادی

126۔ درج ذیل مصنف اور تصنیف میں کون سی ترتیب

غلط ہے؟

123۔ مصحفی کا پورا نام کیا ہے؟

(a) مصحفی — گلزار شہادت

(a) صمدانی

(b) مہجور — گلشن نو بہار

(b) غلام ایرانی

(c) میر حسن — گلزار ارم

(c) شیخ شمیم ہمدانی

(d) منشی شیو نرائن — شگوفہ محبت

(d) شیخ غلام ہمدانی

127۔ 'گریز' کس صنف شاعری کے اجزاء میں شامل

ہے؟

124۔ جعفر زلی کو کس بادشاہ نے سزائے موت دی تھی؟

(a) غزل

(a) معظم شاہ

(b) مثنوی

(b) اعظم شاہ

(c) مرثیہ

(c) شاہ عالم

(d) قصیدہ

(d) فرخ سیر

131۔ 'آگ کا دریا' کی امتیازی خصوصیت کیا ہے؟

- (a) شعور کی رو کا استعمال
- (b) تصوف کا بیان
- (c) ڈرامائی انداز
- (d) مافوق الفطرت عناصر کا بیان

132۔ مندرجہ ذیل میں سے کون سا ڈرامہ آغا حشر

کاشمیری کا لکھا ہوا نہیں ہے؟

- (a) چاک دامن
- (b) مار آستین
- (c) سلور کنگ
- (d) بزم سلیمان

133۔ "فسانہ آزاد" کے مصنف کون ہیں؟

- (a) محمد حسین آزاد
- (b) سرشار
- (c) شرر
- (d) نذیر احمد

134۔ "دانہ و دام" کس کا افسانوی مجموعہ ہے؟

- (a) کرشن چندر
- (b) عصمت چغتائی
- (c) راجندر سنگھ بیدی
- (d) سعادت حسن منٹو

128۔ مندرجہ ذیل میں سے کون سا افسانوی مجموعہ

کرشن چندر کا نہیں ہے؟

- (a) انگارے
- (b) پرانے خدا
- (c) نظارے
- (d) دیوتا اور کسان

129۔ سعادت حسن منٹو کا لکھا ہوا مضمون "چار

گولے" کس شاعر سے متعلق ہے؟

- (a) اختر الایمان
- (b) ن۔ م۔ راشد
- (c) میراجی
- (d) ناصر کاظمی

130۔ "فصل گل آئی یا اجل آئی" کس نوعیت کی

تصنیف ہے؟

- (a) ناول
- (b) ناولٹ
- (c) ڈرامہ
- (d) خود نوشت سوانح عمری

135۔ ڈرامہ ”انارکلی“ کا کون سا کردار کشمکش پیدا

کرنے میں زیادہ کامیاب ہے؟

(a) بختیار

(b) ثریا

(c) دلآرام

(d) انارکلی

136۔ مندرجہ ذیل میں سے کون سا افسانوی مجموعہ پریم

چند کا نہیں ہے؟

(a) خواب و خیال

(b) زاوِ راہ

(c) آخری تحفہ

(d) ہمارا گاؤں

137۔ اردو قواعد کی پہلی کتاب کون سی ہے؟

(a) قواعد اردو

(b) بحر الفصاحت

(c) دریائے لطافت

(d) قواعد زبان اردو

138۔ درج ذیل میں سے کون سا درست ہے؟

(a) شام شعر یاراں از فیض احمد فیض

(b) گنجینہ از یگانہ چنگیزی

(c) سروادی سینا از سردار جعفری

(d) پرچھائیاں از جاں نثار اختر

139۔ ”کس شیر کی آمد ہے کہ رن کانپ رہا ہے؟“

علم بیان کی رو سے اس مصرعے میں شیر کیا ہے؟

(a) کنایہ

(b) مجاز مرسل

(c) تشبیہ

(d) استعارہ

140۔ ہر سنگ میں شرار ہے تیرے ظہور کا

موسیٰ نہیں جو سیر کروں کوہ طور کا

شعر بالا میں کون سی صفت ہے؟

(a) تجنیس

(b) تلمیح

(c) سوال و جواب

(d) حسن تعلیل

141۔ ڈرامہ ”اصلاً“ کس زبان کا لفظ ہے؟

(a) عربی

(b) انگریزی

(c) یونانی

(d) اطالوی

142۔ ناحق ہم مجبوروں پر یہ تہمت ہے مختاری کی

چاہتے ہیں سو آپ کریں ہم کو عبث بدنام کیا

اس شعر میں کس مسئلے کی طرف اشارہ ہے؟

(a) موت و زیت

(b) جبر و اختیار

(c) عشق و محبت میں ناکامی

(d) فتح و شکست

143۔ 'سراپا' کا استعمال کس صنف شاعری میں ہوتا ہے؟ 147۔ 'ترقی پسند ادب' پر کس مصنف نے کتاب لکھی ہے؟

(a) قصیدہ	(a) عزیز احمد
(b) مرثیہ	(b) علی سردار جعفری
(c) واسوخت	(c) ہنس راج رہبر
(d) مثنوی	(d) مذکورہ سبھی نے

144۔ منفی صفات کا شاعرانہ بیان اصطلاح شاعری میں 148۔ "دو ادبی اسکول" کس کی لکھی ہوئی کتاب ہے؟

کیا کہلاتا ہے؟	(a) ابواللیث صدیقی
(a) واسوخت	(b) علی بڑاد زیوی
(b) ریختی	(c) نورالحسن ہاشمی
(c) رباعی	(d) عبادت بریلوی
(d) ہجو	

145۔ سجدہ شکر میں ہے شاخ ثمردار ہر ایک 149۔ "الفاروق" کے مصنف کا نام کیا ہے؟

دیکھ کر باغ جہاں میں کرم عز و جل	(a) سید سلیمان ندوی
درج بالا شعر میں کون سی صفت ہے؟	(b) شبلی نعمانی
(a) حسن تعلیل	(c) الطاف حسین حالی
(b) مراعات النظر	(d) سرسید احمد خاں
(c) تضاد	
(d) تجنیس	

146۔ درج ذیل میں سے اردو کا پہلا اخبار کس نے نکالا تھا؟ 150۔ "مرثیے کی سماجیات" کس کی تصنیف ہے؟

(a) محمد حسین آزاد	(a) مسیح الزماں
(b) محمد باقر	(b) محمد حسن
(c) امام بخش صہبائی	(c) سید محمد عقیل
(d) ابوالکلام آزاد	(d) مسعود حسن رجوی ادیب

DO NOT OPEN THIS TEST BOOKLET UNTIL YOU ARE TOLD TO DO SO.

SERIES

Code : DFMET-07

2018

Subject : URDU

Part-I : General Studies : Q. Nos. 1 to 30

Part-II : Urdu : Q. Nos. 31 to 150

Time : 2 Hours

Maximum Marks : 150

Write your Roll Number
in the box

In numbers

In words

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

To mark answer use Black Ballpoint Pen only.

Candidates must read all the instructions carefully before writing the answers.

You are to mark your answer on Answer-Sheet only. After the examination is over, hand over the original Answer-Sheet to the Invigilator.

IMPORTANT INSTRUCTIONS

1. Answer all questions. All questions carry equal marks.
2. The Candidate should indicate the correct Roll Number, Subject, Test Booklet Code and its Series on the Answer-Sheet, otherwise the Answer-Sheet will not be evaluated and the Candidate will be solely responsible for it.
3. This Test Booklet contains 150 questions. Each question has four (4) options which are given below the questions. Only one option is correct out of four. You are required to darken the circle corresponding to the alternative which you consider to be the correct or most appropriate answer in the Answer-Sheet by Black Ballpoint Pen.
4. Do not write anything on the cover page of the Test Booklet except Roll Number. Except this, do not write anything else inside the Test Booklet. If you need a working sheet to do your rough work, please ask the Invigilator for it and mention required information on it.
5. If you happen to find that the Booklet issued to you does not have all the pages properly printed or it has any other deficiency, then you need to approach the Invigilator to get another Booklet of same Series and Code.
6. Penalty for wrong answers :
THERE WILL BE PENALTY FOR WRONG ANSWERS MARKED BY A CANDIDATE IN THE ANSWER-SHEET.
 - (i) There are four alternatives for the answer to every question. For each question for which a wrong answer has been given by the candidate, **one-third** of the marks assigned to that question will be deducted as penalty.
 - (ii) If a candidate gives more than one answer, it will be treated as a **wrong answer** even if one of the given answers happens to be correct and there will be same penalty as above to that question.
 - (iii) If a question is left blank, i.e., no answer is given by the candidate, there will be **no penalty** for that question.

DO NOT OPEN THIS TEST BOOKLET UNTIL YOU ARE TOLD TO DO SO.

ध्यान दें : अनुदेशों का हिन्दी रूपांतर इस पुस्तिका के प्रथम पृष्ठ पर छपा है।